

Ovsejenko gratuluje.

prosperu Slovenska, keďže chceme dohnat to, čo bolo krivdám starého režimu zameškané. Preto musíme postaviť zásadu ako tradíciu i pre tých, ktorí prídu po nás, že účast na vláde je záväzkom každého státného Slováka i Čecha a každý, kto sa tomu záväzku vyhne, musí pykať.

Ďalej zaoberal sa ministrom otázkou pomeru republikánskej strany k priemyslu a vyzdvihol, že záujmom agrárnej demokracie je brániť zásadu súkromného vlastníctva v každom smere. Záverečne sa vyslovil, že cirkevné otázky treba riešiť s ohľadom na odchýlnu pomery na Slovensku a s ohľadom na dobudovanie štátnej administratívy a samosprávy vyhlásil, že republikánska strana bude sa dožadovať uskutočnenia úplného sriadenia v celom štáte a súčasne tiež dobudovania tohoto sriadenia na Slovensku, najmä s ohľadom na definitívne ustálenie právomoci županov a založenie úplného svazu s veľžupanom na čele.

Reč ukončil výzvou k spolupráci tak, aby zmizlo malicherné hášterenie, vriavice: V práci pre dobro celku, cieľom splnenia našich úkolov, musíme vynaložiť všetky sily a nevyhýbať sa žiadnym prekážkam. Malodušní nemajú medzi nami miesta.

Prvá predvolebná schôdza ministra Beneša.

S. Praha, 2. novembra. Dnes večer v Národnom dome na Smíchove mal minister dr. Beneš prvú predvolebnú schôdzu, ako vedúci kandidát strany čs. soc. v Prahe.

Pred vypracovaním pôžitkového systému.

S. Praha, 2. novembra. Na zajtrajšok je svolaná schôdza 10-denného výboru poslaneckej snemovne a senátu pre vypracovanie predlohy nového pôžitkového systému štátnych zamestnancov. Výbor má úmysel skončiť osnovu tak, aby bolo možno predložiť ju novému parlamentu čo najskôr. Ako počít, má nová Národná zhromaždenie zasadať 13 dní ešte pred novým rokom.

Aktívum nášho zahraničného obchodu.

ČTK. Praha, 2. novembra. Dľa štatistických výkazov je bilancia nášho zahraničného obchodu v mesiaci septembri aktívna sumou 16,415,632 Kčs. Minulý rok bilancia bola v tom istom mesiaci pasívna sumou 27,919,654 Kčs. Dovozy v čase od januára do septembra t. r. reprezentuje sumu 11,991,897,977 Kčs, oproti 11,170,170,887 Kčs r. 1924.

dra Norberta Kleina, ktorý časť príjmov, ktoré mu z úradu tohoto plynú, musí vyplácať arcievidu. Ten mal viani tiež jeden smutný prípad na svedomí. Nadprirodil totiž pred rokmi ľudstvný pomer s grófkou Eteľkou Haugwitzovou, manželkou bohatého statkára na Morave. Keď ich manželstvo bolo rozlúčené, uchýlila sa grófká do Pešti, kde za ňou Evžen veľmi často dochádzal. Táto ľudstvná známosť trvala hodne dlho, ale konečne sa princ svojej milienky nasýtil a rovnako ju opustil. Zúfalá žena, ktorá k vli nenu odriekla sa dobrého manžela, nasledovala arcievidu od tých čias ani tieň. Keď sa usadil v Bazileji, prišla tam viani za ním a vyzvala ho, aby sa k nej zase vrátil. Evžen Habsburg však urobil iba odmietavý posunok a vyzval ju, aby opustila jeho byt, pokiaľ nechce byť od nej ohačovaná. Je to twice posledné slovo? — spýta sa na grófká. — Ano, — odpovedí biedny Habsburg, — posledné. Nato vyzvala brownina a zastreli sa. Táto udalosť vzbudila také rozruchy v celom svätcarsku, že od tých čias je tam celom voľvoda Evžen úplne bykovoľavý. Aký sám život viedol tento muž, ktorému sa kľakalo celé Rakúsko aj Maďarsko, keď na svetlo vychádzajú tak trápne drobnosti? Je to skratka zhýralec, ktorý napriek tomu, že složil kľazské afu, vrhneť ľudskej spoločnosti. Súcit s ňou po jeho púde nemá a nemá nikto. Jeho osud je tedy zaslužený.

§ — Praha, 2. novembra. U príležitosti tohorodného štátneho sviatku zaslal pražský sovietský zástupca V. A. Ovsejenko zahraničnému ministrovi dr. Benešovi prejav blahoželaniam menom vlády a národov svazu sovietskych republík k ďalšiemu rozkvetu čsl. republiky v prospech svetového mieru. Tento historický fakt, píše Ovsejenko, o uskutočnenie ktorého ste sa vy a pán prez. republiky tak účinne zaslúžili, ctia národy SSSR. spjaté s Vaším národom bratskými sympatiami.

Obecné voľby v Bulharsku.

Sofia, 2. novembra. Čiastočné voľby do mestských zastupiteľstiev v Bulharsku začaly včera v úplnom pokoji. Dľa doterajších výsledkov má väčšinu demokratický sgovor.

Umiernenie taktiky komunistov.

ČTK. Berlín, 2. novembra. Ríšske vedenie komunistickej strany Nemecka na schôdzi predsedov závodných buniek rozhodlo 213 proti 30 hlasom, aby sa postupovalo dľa umiernených smerníc taktiky.

Unschlitt nástupcom Frunzeho.

ČTK. Moskva, 2. novembra. Ľudový komisár vojenstva ustanovil nástupcom Frunzeho jeho doterajšieho námestka Unschlitta.

Demonštrácia nezamestnaných.

ČTK. Varšava, 2. novembra. V Lodži došlo pred mestským domom k demonštrácii nezamestnaných, ktorým bolo zastavené vyplácanie podpôr v nezamestnanosti. Cieľom uspokojenia nezamestnaných rozhodol lodžský magistrát, aby podporu nezamestnaných bola vyplácaná aj naďalej.

17 baníkov zahynulo v baniach.

N. Berlín, 2. novembra. V sobotu večer udalo sa na jame „Holand“ v Gelsenkirchenu, ktorá patrí banskej ústiárskej spoločnosti Phönix, veľké nešťastie. Došlo k výbuchu traskavých plynov, pri ktorom zahynulo 17 baníkov. Jama „Holand“ je najmodernejšie zariadená a opatrená všetkými bezpečnostnými zariadeniami, ale napriek tomu, jak vidno, došlo k nešťastiu.

Rýchlik vykoľajil.

ČTK. Berlín, 2. novembra. V nedeľu ráno bol postihnúť nehodou kontinentálny rýchlik Stockholm-Berlín. Na nádraží v Malmö vykoľajil noclazný voz a jeden vozeň druhej triedy, pri čom bol usmrtený sprievodca vlaku a dvaja cestujúci boli ťažko zranení. Nešťastie bolo zapríčinené nesprávnym postavením výhybk.

Volebný ruch.

Očíslovanie kandidátok.

Ústredná volebná komisia na svojom zasadaní v nedeľu, 1. novembra ustálila poradie očíslovania kandidátok takto: 1. strana občianska (Mor. Ostrava), 2. moravský selský svaz, 3. čs. strana agrárna a konzervatívna (Prásek), 4. krajinská kresťanskosociálna strana, 5. čs. sociálna demokratická, 6. nemeckí nacionalisti, 7. maďarskí živnostníci, 8. českí živnostníci, 9. nemeckí soc. demokrati, 10. poľský svaz lidovcov a robotníkov, 11. nemeckí kresťanskí sociáli, 12. národná strana práce, 13. Országos Párt, 14. domkársko-malozemská strana (Kaderka), 15. komunisti, 16. autonómny zemeľský sozuz, 17. nemeckí národní sociáli, 18. slovenská národná strana, 19. hospodárska strana židovská, 20. národná demokracia, 21. čs. socialisti, 22. republikáni, 23. neodvislí socialisti (Bubník), 24. svaz nemeckých selských lidu, 25. západoslovenskí kresťanskí sociáli, 26. lidovci, 27. nemecký svaz zemeľcov, nemeckí živnostníci a maďarskí národní sociáli, 28. strana židovská, 29. ľudovci (Hlinka), 30.

moravská selská strana, 31. nemeckí nezávislí socialisti.

Židia lákajú Rusinov. Podľa zarúčenej správ, ktoré došli dnes do Užhorodu, uchádzajú sa židovskí agitátori o ruské hlasy. Zpráva tiež vzbudila v Užhorode veľké prekvapenie, pokiaľže židia, ktorí židia obmedzi sa pri svojej agitácii len na židovské krajiny a nebudú zasahovať do vrstiev obyvateľstva tých národností. O pravdivosti správ nie je možné pochybovať. V dôsledku toho možno očakávať, že mnohé zaostale ruské dediny budú hlasovať so Židmi.

Prvá pravoľná partia do volieb. V Huste vyšlo prvé číslo oficiálneho orgánu prvej autonómnej pravoľnej partije „Volja Naroda“. V manifeste tam uverejnenom obracia sa partia na všetkých pravoľných Rusinov a nabáda ich k sústredeniu pod jednou zástavou. Ako sme už referovali, ide prvá pravoľná partia do volieb spoločne s Bubníkovo-krydlo komunistickej strany.

V turč.-sv. martinskom volebnom okrese bolo podaných do poslaneckej snemovne i senátu celkom 14 kandidátskych listín.

Výšľavý postup demokratických židov. Výšľavý výbor „Demokratickej občianskej strany židovskej“, ktorá bola založená roku 1923 pred voľbami do čes. a ktorá sa nezatožňuje na židovsko-národnou podklade menšinových práv založeným programom tak zvaných „židovských strán“, na svojom zasadaní 27. októbra 1925 usmiesl sa, že strana sa nezávisť samostatne voľby do Národného zhromaždenia a ponecháva úplnú voľnosť svojim prívržencom.

Vzdal sa kandidatury. Marek Ungár, obchodník z Prahy, ktorého kandidoval židovská hospodárska strana do poslaneckej snemovne v XXII. volebnom kraji (Užhorod) na prvom mieste, odvolal svoju kandidaturu v tomto kraji, pokiaľže prijal kandidaturu do poslaneckej snemovne v XXI. volebnom kraji v Prešove.

Radikálny protest. Vo volebnom okrese prešovskom kandiduje do senátu za stranu roľnícku gr.-kat. farár Theodor Bogdanovič zo Stariny. Farník jeho nie sú však kandidátom svojho pastiera spokojní, takže sa rozhodli nielen pre stranu roľnícku nehlasovať, ale na znamenie protestu vystúpiť i cirkevné grótkokatolíckej. Obyvateľstvo súdnych obcí pripojilo sa k protestu starínarých a prestupuje hromadne k cirkevi pravoľnej.

Neodvislá strana komunistická odvolala svoje kandidáty iba v 8 volebných okresoch a to výlučne do poslaneckej snemovne.

Zúfalý boj pilota so šialencom vo vzduchu.

V sobotu odpoľudnia prišiel z Prešova do Košíc automobilom elegantný pán, dal sa zaviezť na letište a veľmi rezolútne žiadal od úradníkov štátnej aerolnie, aby mu dali k dispozícii lietadlo, lebo že musí okamžite odletieť v nutejnej štátnej záležitosti do Prahy, kde má konferovať s niektorými ministrami. Hoci bolo už okolo pol štvrté, podujal sa pilot Bohuslav Hrazdil na dôvody a súreň náhliveho cestovateľa, že ho zavezie aspoň do Nitry, odtiaľ — myslil si — bude môcť ísť do Bratislavy automobilom a ďalej rýchlouvlakom do Prahy. Nespokojný cestovateľ zaplatil taxi 2500. — korún, sadli si do lietadla a už sa aj vznášali vo vzduchu. Za kľudného počasia letelo sa im dobre a letec sa o svojho pasažiera ani nestaral. Iba keď leteli kdesi ponad Rožňavu, sa ohliadol a videl, že jeho spoličestujúci robí kadejaké žudné posunky, križuje seba i pilota, podáva mu ruku a pod. Celá vec sa začala Hrazdilovi akosi nepáčiť a začal si bližšie všímať žudné cestujúceho. Aké bolo však jeho prekvapenie, keď zrazu — práve ponad Jelšavou — uchoňil ho od chrbtá za krk a začal ho škrtiť. V tomto momente pilot videl, že má do činenia s vysloveným šialencom a za moment pochopil celú vážnosť situácie. Začal sa oboma rukami brániť proti útoku šialencovmu, ale pri tom musel zanechať svoj stroj a len málo chýbalo, že sa oba nedodržovali. Horkotlažko podarilo sa mu však s menšou poruchou dostať s lietadlom na zem a zúpas sa teraz začal na pevnine. Tu si už pilot vedel ľahšie poradiť, urobil šialeného nešťodlivým a ponáhľal sa do dýny, aby si privolať nejakú posilu, ktorá by mu pomohla dopraviť zúriaceho šialenca do bezpečnosti. V náhlosti však zabudol zastaviť motor, šialenec to zbadal, sadol si chvrtu na letovo miesto a nuzel pohybovať rozličnými nákami aby Hrazdil lietadlo do pohybu. Keď to jedným odhodlaným pohybom vytrhnul úplne. Choromyselný sa zase rozvriť a tentoraz podarilo sa ho učiť nešťodlivému iha tak, že pilot chvrtu siahol k svojmu revolveru a pohrozil ním svojmu nebezpečnému pasažierovi. Za ten

čas prispiechali ľudia a pomohli chytiť nešťastného šialenca a učiť ho nešťastným. Pilot Hrazdil začal so svojím cestujúcom skutočne kritické okamihy, na svete neprihodilo a môže dakovať skutočne len svojej dokonalosti, že v zúfalom zápase neztratil dokonalosť. Ohľaduhodná je aj pohotovosť obyvateľstva v aj pohotovosť chotári alietol aeroplán, ktoré keď videlo neistý let stroja, ktoré jeho pristátie, prispelo ohrozenému židovi hneď na pomoc. Blázon mal aj začal s ľudmi hovoriť — o politike, keď sa ho začali vypytovať, prečo chcel ho tento bol už vzeť ponad Prahu a známých končín, kde chcel siahnuť na jeho život. Na silu chcel však ešte aj Prahy, aby vybil ešte toho dľa veľmi súrne záležitosti. Nešťastného šialenca odviezli do Rimavských Soboty, kde bol predbežne ponechaný v tamojšej nemocnici. Odtiaľ bude prevezený do niektorého ústavu pre choromyselných.

Chýrnik.

— Župan dr. Juraj Slávik zúčastnil sa včera slávnosti odovzdania zeme v Trhovišti, okres Michalovce. Zem je to statkov Gejzu Andrassyho. Bolo odovzdaných celkom do 4 tisíc juťar zeme v majetok zemeľcov. Na slávnosti boli prednesené početné reči. S veľkou pozornosťou bola sledovaná najmä reč župana dra Slávika o význame hospodárskeho oslobodenia Slovenska. Reč táto veľmi prílehuťavá pondelňajšej slávnosti, zanechala u všetkých prítomných trvalý dojem.

— Minister zemeľstva dr. Hoča bol v sobotu vo Veľkej Ide na shromaždení maďarských roľníkov z okresov košického a moldavského, v podelok zavítal do Kráľ. Chlumca, kde prehovoril na shromaždení dôverníkov republikánskej strany.

— Bývalý minister a senátor Kľofáš pricestuje dnes dopol. o 11. hod. do Košíc, aby tu prednášal o politickej situácii. Príslušníci strany čs. socialistov dostavia sa na stanicu, aby mu pripravili okázalé privítanie.

— Sankcia zákona. Pán prezident republiky podpísal v sobotu zákon o štátnej pomoci pre postihnutých živelnými pohromami r. 1925, ako i opatrenie pre zamedzenie škôd pri živelných pohromách v budúcnosti.

— Administrátorom rožnavského škupstva namiesto dra Čarského bol vymenovaný prelat Bubník z Topolčian.

— Dr. Karol Kramár v Prešove a v Košiciach. V nedeľu odpoľudnia prehovoril v Prešove vo veľkej sále „U Čierneho orla“ za veľkej účasti obecenstva voeda národnej demokracie dr. Karol Kramár. Hovoril o dosavadnej činnosti svojej strany. Po schôdzi v Prešove odobral sa dr. Kramár do Košíc, kde sa v miestnostiach Slovenského Národného klubu zúčastnil členskej schôdze strany a potom v dlhšej reči vyložil program úloh a činnosti strany. Pri príchode bol dr. Kramár pozdravený župným hlavným lekárom drom Slabejom a školskou, ktorá mu za hlučného súhlasu prítomných podala kyticu.

— Dve panichidy v Košiciach. V nedeľu u príležitosti pamiatky zemreľého bola usporiadaná dopoľudnia na hrobotove „Rozalja“ v Košiciach panichida za hrobu nehoheho dra Jána Rumana za účasti oficiálnych zástupcov a čestnej roty stráže bezpečnosti. Panichida bola zahájená smútočnou skladbou, ktorú zahrala posádková hudba za dirigovania kapitána Kozáka, načo mal pletný prejav evanjelický farár Homola a župan dr. Juraj Slávik, ktorý medzi iným složil u hrobu nehoheho, svojho predchôcu prisahu, že bude verne predovšetkým cieľom dokončenia započatého diela a odkazu nehoheho dra Rumana. a. Potom zaspieval žiakovský sbor za dirigovania profesora N. a. d. m. l. u. s. k. e. n. o. „Kto za pravdu horí“ a hru zahrala národná hymna. Na hrob boli položené početné vence a kytice, medzi

inými od generála dra Slávika. Odpodla na oddelení opanichida za padlých vojakov, ako i početné vence. — Národné spojení s obnovou šknej strany, ktoré mostatne do volieb Noviny“ vychádzavšak nie ako hieš na starom neme za nezmenenie Kompánka.

— Odhalenie Kráľov pri Modro vo vojne postavene na námestí. A. n. k. žulový s krdeň sviatku Vše ný. Slávnostný p. kanonik a staros

— Hlavný Sta zahájený bol o 6 m. za účasti 3 m. publiky. Slovensk slovenského

ni zprávodacovi Košic, Horký zprávodacuj Ma slavy. Z Podkarp tovní: Alesk

názia v Užhorod kých skautských sky a dr. Pe

Dr. Mikuláš Pá letela Košiciami dr. Mikuláš Pár a hlavný právny ráno o pol 9 hod. l. v drom Pár

nik a človek ne tešil sa v košick nej obľube. Po u republiky bol v štátneho zástupc

však neprijal a Košic, kde bol neho právneho z turnianskej, nes

r funkciu zastá časnej smrti. Po tívne nezúčastnil zúčastnil prác v

právoťarskej, v Slovensku; bol p bošky tejto orga

1885 v Dolnom dšiall žije jeho s nej oplakáva ho n rou žil od roka v zúfaleho činu dra

ma, ale má sa z kému zachvatu ch lebo už dlhší čas v

voj chorobou. Pre vstúpil svoju mat V sobotu sa vrátil vil v sivejz nálo

raňajkách rozlič hreb dra Mikuláš stredu, dňa 4. nov

odpoľudnia z domu ekej okružnej č. 6. tov na Slovensku, svolalo včera odp

tragického skonu p Mikuláša Párnického rové zasadať.

— Nástupca Jarovický odbor Matice Slo ve v nedeľu na m zvolil namiesto zo inž. Jar. Krišku nov ta zemreľého inž. J ktorý bol tiež pover počiatku diela techn slovníka.

— Na čelo oddelen du budú vymenovan Ministerstvo pre Slove zastupiteľskému sboru vy bol predložený k organizácii statút, kt aý v jeho vlastnom p dre. Statút tento obsa dležité novoty: zas mest Bratislavy a Ko miesto dosavadných l mažení 7 a na čelo oboch mest budú posť vni, ale zvolení úrad funkcie budú vykoná radcovia. Okrem t

SLOVENSKÝ LUD, ľudovýchovný a obrázkový týždenník, Košice, Tordássyho ul. 3, II. posch.